

12 octombrie 2024

*Preafericitului Părinte DANIEL,**Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române*

Părinte Patriarh,

Această scrisoare, care este una deschisă, este destinată atenției oamenilor care mai gândesc liber în România și cărora le pasă de viitorul acestei țări. Consider că Preafericirea Voastră sunteți unul dintre aceștia.

Mi-am propus, cu ceva vreme în urmă, să fac un film, *Alegeri înainte de război*, care să închidă, cumva, paranteza pe care am deschis-o anul trecut cu *21 de rubini*, poveste despre care s-a vorbit intens în anumite zone ale societății românești. Orice film se bazează pe un text literar, anume scenariul, care, la rândul lui, presupune o serioasă documentare. Cum nu pot separa niciodată cuvântul cu care ies în lume de vocația mărturisitoare a Bisericii, găsesc de cuviință să abordez cinema-ul doar în această notă firească unui teolog, constrâns, desigur, de precara mea înțelegere.

Mai există un aspect relevant pentru ceea ce vă voi scrie în continuare. În luna mai, după ce am revenit din deja celebra vizită la Moscova, abordat fiind de securiști mari și mici, am primit, printre altele, amenințarea că nu voi putea candida pentru nicio funcție publică, având în vedere incursiunea în tărâmul interzis. Și, astfel, s-a activat în mintea mea un reflex vechi cât întreaga memorie a omenirii. Când îi pui omului un obstacol, el va căuta să se convingă că-l poate depăși.

Citind cu atenție și, desigur, cu o privire critică *Îndreptarul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române privind anul electoral*, am înțeles că preotului îi este interzis să candideze în alegerile parlamentare și locale (2.c), să fie membru al unui partid politic (2., a și b), să se implice în campaniile electorale (2.d), să ocupe vreo funcție asimilată demnitarilor/înaltilor funcționari publici (2.a). Singura fereastră pe care ați lăsat-o deschisă au fost alegerile prezidențiale, la care preotul, pentru a nu încălca prevederile sinodale, își poate depune candidatura, conform Constituției României, însă doar ca independent, fără a-și face campanie electorală și, în cazul alegerii, fără a-și prelua mandatul, întrucât Președintele României este înalt funcționar public.

De asemenea, toate cele trei puncte ale alin. 4) devin un real îndemn spre implicare, având în vedere lipsa unor candidați ortodocși dintre laici, activitatea altor culte în politica partinică, ofensiva politicianilor de vârf nu doar la adresa instituției Bisericii, ci, mai cu

seamă, la adresa Creației lui Dumnezeu, atunci când discută despre avort sau despre propaganda LGBTQ.

Dacă acestea sunt instrumentele pe care le avem la îndemână, cu acestea lucrăm!

Pentru a evita orice gest care ar putea fi asimilat unei campanii electorale, semnăturile s-au strâns în cel mai discret mod cu putință. Eu nu am îndemnat pe nimeni să semneze, nu le-am vorbit credincioșilor bisericii unde slujesc despre această intenție, nu au circulat liste la mine în parohie. Credincioșii noștri, chiar și prietenii orădeni care fac parte din comunitate, inclusiv părinții și socrii mei, au aflat despre "candidatură" din presa locală. Jurnaliștii orădeni au aflat, la rândul lor, din comunicatul Biroului Electoral Central, unii dintre ei reproșându-mi că nu i-am anunțat. Cu toate acestea, în trei săptămâni, prietenii mei, preoți și alți oameni de bună-credință, răspândiți peste tot în lume, au adunat 219.951 semnături. Numărul de semnături necesare reprezintă o problemă chiar și pentru partidele mari. De aceea, după cum au declarat mulți politicieni implicați în procesul electoral, la sediile partidelor se formează, cu asemenea ocazii, echipe de oameni din cercul de încredere al conducerii organizației, pentru a completa listele, transcriind, după diferite baze de date, informații personale ale diferitor cetățeni, semnând, ulterior, în numele acestora. Ca să-nțelegeți fenomenul mai bine, e posibil chiar ca Preafericirea Voastră să apăreți pe listele de susținători ai mai multor candidați, fără să Vă fi exprimat vreo intenție în acest sens.

Revenind la listele care s-au întocmit pentru a susține dosarul "candidaturii" mele, ele au fost completate cu multă rigurozitate, aceasta fiind condiția pe care am impus-o nucleului de prieteni de la care a pornit inițiativa. Dacă s-a reușit o asemenea performanță, în trei săptămâni, pentru un preot oarecare, e cazul să conștientizăm, Părinte Patriarh, forța de care încă se bucură Biserica Ortodoxă, că noi suntem cei care definim Națiunea Română și, mai ales, că oamenii așteaptă de la noi disocierea față de politicienii care trădează interesele Țării!

Doamne, iată aici două săbii! (Lc 22, 38)

Când mi s-a propus să accept strângerea de semnături, mi-a venit în minte acest citat din Evanghelia după Sf. Luca. Se vor strânge, nu se vor strânge? Voi fi nevoit să depun această candidatură destinată eșecului? Care este gradul expunerii la ridicol pe care sunt dispus să-l primesc? Pe de altă parte, m-a înduioșat, realmente, gândul că poți pierde împreună cu țara ta, în fața unei lupte ideologice, care deschide perspectiva sumbră a anului 2025, marcat nu doar de iminența războiului, ci și de legalizarea căsătoriilor homosexuale, împreună cu adopțiile pentru astfel de cupluri. S-a întâmplat ca, în seara acelei zile, să vizionez fragmente dintr-un podcast electoral, în care principalul prezidențiabil, vorbind cu lejeritate despre creștinism și despre avort, a fost întrebat dacă există o femeie pentru care manifestă o admirație deosebită. N-am așteptat răspunsul lui,

ci am oprit emisiunea, gândindu-mă la curajul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care, manifestându-și ascultarea înaintea Arhanghelului, deschide întregii omeniri calea unei judecăți înfiorătoare, așezând înaintea fiecărui suflet, caruia i vorbește despre Nașterea mai presus de fire, perspectiva de a se îndoi de integritatea Fecioarei. Dar Ei nu i-a păsat, ci a trasat calea creștinismului: *Iată roaba Domnului!*

Mi-am spus că Biserica trebuie să dea mărturia porților închise. Războiul, experiența pandemiei, propaganda gender, avortul și scăderea demografică, imigranții și românii de pretutindeni, obligativitatea vaccinării și, implicit, segregarea populației din pricina acestei teme, legitimarea schismei ucrainene în detrimentul comunității românești din ținuturile istorice și - da, Preafericirea Voastră! - chiar contextualizarea și receptarea Sinodului din Creta, chestiune aparent minoră, dar care naște sensibilități majore, sunt motivele pentru care alegerile din acest an capătă pentru noi, creștinii, o importanță duhovnicească. Suntem chemați la un vot teologic, pentru o lume care va fi sau nu va mai fi.

Curajul este o virtute care definește sufletul creștin. La noi, românii acestor vremuri lipsite de eroism, curajul se încheie, invariabil, în două note, bășcălia și resemnarea, prima dintre ele fiind, de regulă, primul semn al trădării.

Pe de altă parte, invocând ajutorul lui Dumnezeu, președintele ales jură, conform art. 82 din Constituția României, să-și dăruiască *toată puterea și priceperea pentru propășirea spirituală și materială a poporului român*. Înțelegem că are prioritate dimensiunea spirituală, a cărei măsură o stabilește, în primul rând, Biserica Neamului, care, apărând libertatea conștiinței, valoare fundamentală a oricărei societăți democratice, se găsește, deopotrivă, în slujirea socială a credincioșilor și a necredincioșilor.

Dacă aș fi propus unui preot foarte cunoscut, din rândul clericilor *influenceri*, să facă acest experiment, cu siguranță l-ar fi refuzat. Notorietatea dumnealor înseamnă *monetizare* pe platformele de profil și pe rețelele de socializare, încât o asemenea expunere s-ar fi tradus printr-o reală pierdere, din multe puncte de vedere. Dacă aș fi propus această inițiativă unui preot necunoscut, chiar dacă ar fi acceptat, numele aceluia nu ar fi putut atrage semnăturile și ar fi fost expus inutil. Așadar, am găsit de cuviință să-mi dedic eu aceste trei săptămâni din viața unui demers sortit eșecului, pentru a înțelege mecanismele puterii și, mai ales, cum strivesc ele fibra creștină și viitorul acestei Națiuni.

Niciodată nu mi-am propus să fiu președintele României, nici să candidez la vreo funcție politică! În ultimele două săptămâni, am primit mai multe oferte de a candida pe listele de parlamentare, pe locuri eligibile, într-un negoț la care m-au invitat cei care s-au trezit încurcați de apariția mea într-un câmp electoral desenat cu mesaje pietiste și lozinci patriotarde. Am aflat, astfel, care sunt tarifele în schimbul cărora prestează jurnaliștii, analiștii politici și *influencerii*, că orice menționare a numelui unui candidat în televiziunile

private, chiar și atunci când e înjurat, se plătește foarte scump, că nu există *Dreapta* sau *Stânga*, *globaliști* și *suveraniști*, ci totul este un reality-show. Dar, mai ales, că deciziile importante nu se votează în Parlament, ci se negociază într-o organizație transpartinică, din care fac parte peste 200 de parlamentari și membri ai Guvernului. Această structură se numește *Loja Al. I. Cuza*, fiind vorba, desigur, despre un cerc de afaceri și trafic de influență, sub umbrela Masoneriei.

În cursul acestui an, am fost invitat, săptămânal, la o emisiune de analiză politică, a cărui gazdă, persoană publică și fost politician, este, după mărturia lui, prietenul Preafericirii Voastre. Când serviciile au depistat întocmirea listelor de semnături, "suveranistul" m-a sunat pentru a-mi comunica răspicat că *nimeni, în țara asta, nu-și poate manifesta intenția de a candida la Președinția României fără aprobarea SRI-ului!*, că jocurile sunt făcute în așa fel încât să nu fie încurcați candidații aleși pentru turul doi, că singurul *suveranist acceptat este ofițerul SIE C.G.*, că doamna S. va fi scoasă din competiție, cu acordul dumneaei, că spectacolul va fi animat de disputele acestea inutile, despre care orice om educat știe că omenirea le-a purtat în anii '30, tensiuni organizate de aceleași structuri.

S-au strâns 219.951 semnături. Biroul Electoral Central a validat 176.493.

În 2019, Curtea Constituțională a României, prin Hot. nr. 4/22.09.2019, a admis contestația dlui. Viorel Cataramă, impunând BEC înregistrarea candidaturii acestuia, întrucât CCR a considerat decizia BEC "nelegală", iar "neînregistrarea candidaturii acestuia s-a făcut doar pe baza unei simple aprecieri a aspectului unor semnături". E drept, Președintele Curții era altcineva, iar prim-ministru nu era dl. Marcel Ciolacu. Dar Constituția era aceeași! Singura cale rămasă ar fi fost cea indicată de generalul "cu două stele", care m-a sfătuit "prietenește": *Vă puteți duce la CEDO, nu-mi pasă. Dar acum nu veți candida!*

Cum eu nu am intenționat nicio clipă să candidez la Președinția României, lucrurile s-au oprit în punctul pe care l-am dorit. Nici că se putea mai bine!

Semnăturile adunate, indiferent că luați în considerare numărul real sau numărul validat de BEC, experiența acestor săptămâni, în care am cunoscut toată flora și fauna politicii centrale, dar, mai ales, întâlnirile externe pe care le-am avut în ultimul an și atenția cu care m-am aplecat în studiul politicii externe, mă responsabilizează să Vă comunic concluziile mele înaintea Alegerilor care vor anticipa devastarea *spirituală și materială a poporului român*:

- 1) Nu există alegeri libere în România! Candidații agreeți pentru prezidențiale, care nu beneficiază de suportul unor partide mari, primesc listele de semnături de la *Deep State*, acesta oferind și clasamentul sondajelor, pe care, ulterior, institutele de profil le oferă publicității.

- 2) Nu există *Dreapta* și *Stânga* spectrului politic, *globaliști* și *suveraniști*, ci sistemul se adresează, pe diferite voci, fiecăruia pe zona apropiată ideologic, încât toată paleta să pară acoperită, într-o societate în care noțiunea de *opозиție* a fost demult anihilată.
- 3) Nu există presă nealiniată, iar jurnaliștii din presa centrală sunt portavocea celor care-i plătesc. Nu există opinie, ci doar propagandă!
- 4) Dacă Biserica nu va demasca impostura acestor alegeri și atacul fără precedent la adresa oricăror norme democratice, semnele dictaturii se vor cunoaște, în decursul următorului an, prin: legalizarea căsătoriilor homosexuale și a adopțiilor în cadrul acestor cupluri; contestarea proprietății private; consolidarea infracțiunii *delictului de opinie*; restrângerea drepturilor religioase; hipersexualizarea copiilor prin programe școlare etc. Sunt dispus să Vă ofer un studiu amănunțit pentru fiecare temă din cele enumerate.

Dar, cel mai important aspect, Preafericirea Voastră, este că **va fi război!** El deja a început, iar lucrul acesta Vă este cunoscut. În Europa, cândva, comunismul s-a extins atât cât Occidentul i-a permis Rusiei să pătrundă către Vest. Iar nazismului, graniță i-a pus comunismul. Când lumile se devorează ideologic, este strivită făptura umană, coroana Creației lui Dumnezeu. În vremurile istorice critice, drumul drept este pierdut. De aceea, acele epoci sunt critice. Cei care deschid drumurile, silesc realitatea să-i urmeze. În urmă c-un veac, dacă cineva ar fi spus că nu vrea să fie nici comunist, nici fascist, s-ar fi trezit condamnat, fie fascist de către comuniști, fie comunist de către fasciști.

Nu există, Părinte Patriarh, *teoria conspirației*. Există, însă, conspirații. Pe-acestea s-au clădit toate regimurile pe care le-a cunoscut istoria.

Amintiți-Vă cum Kazantzakis, ajuns în cabinetul lui Musolini, într-o Romă diferită de ceea ce oferise istoria, o Cetate în care nu mai conta nici aerul împăratăsei antice, nici tiara papală medievală, ci o disciplină stranie, impusă de personalitatea unui om de fier, a fost uimit de neliniștea, căldura, interesul afectiv cu care a întrebat dictatorul despre comunismul din Moscova! Pentru că fiara are două chipuri, care se-admiră între ele!

Și astăzi este la fel, Preafericirea Voastră! Chipurile fiarei se admiră între ele. Nu suntem apărați de NATO, ci de faptul că președintele Putin este adeptul unui pragmatism politic, iar viziunea tradițională asupra lumii, fie că e vorba de diplomatie sau de strategie militară, îl determină să discute, pe canale diplomatice neoficiale, cu liderii americani. Pe de altă parte, societatea occidentală nu se teme de Rusia pentru că reprezintă aceeași lume, iar România, în calculele lor, rămâne o realitate neglijabilă. Dacă ar fi fost vorba despre dictatorul din Coreea de Nord, de exemplu, Occidentul ar fi reacționat diferit.

Noi, ortodocșii, Părinte Patriarh, fiind *Biserica Dumnezeului Celui Viu* (II Cor. 6, 16), avem, încă din vechime, conștiința unei ciocniri între suveranitatea spirituală și

guvernarea politică, iar perioadele critice au fost expresia polemică a celor două săbii, aflate în aceeași teacă. Noi știm că Dumnezeu trebuie să guverneze lumea. Și că nici subvențiile de la Stat, nici fondurile alocate Centrelor Eparhiale, nici vizitele electorale pe la mănăstiri nu ne îndreptățesc să legitimăm, înaintea poporului lui Dumnezeu, politicienii care agresează, în discursul public, ontologia ființei umane. Pentru noi, creștinii, indiferent că trăim într-o republică sau într-o monarhie, nu uitați că Tronul este gol! *Hetoimasia tou thronou*, acea pictură din arcele și absidele bisericilor paleocreștine și bizantine, este, dincolo de însemnătatea teologică, o reală invitație la discernământ politic în asemenea vremuri!

Închei aceste rânduri, mărturisindu-Vă că am renunțat la ideea de a face filmul *Alegeri înainte de război*. E prea târziu. Anexez acestei scrisori, câteva gânduri despre cum va trebui să fie viitorul președinte, pe care Biserica l-ar putea recomanda poporului. În rest, *să ne rugăm pentru pacea lumii!*

Cu durere,

Pr. Ciprian Mega

Președintele unei națiuni sau președinte european?

...îți merge numele că trăiești, dar ai murit.

(Apocalipsa 3,1)

Nu există un popor european, după cum nu poate exista o națiune europeană. UE este o uniune politică și economică, iar statele care au aderat la acest parcurs politic și economic s-au putut manifesta în acest sens datorită regimului democratic pe care l-au adoptat anterior. Dacă o democrație presupune o permanentă dezbatere a cetățenilor cu opinii politice dintre cele mai diverse, atunci o asociere a democrațiilor în scop economic, cu firești implicații politice, presupune dezbateri între state. Iar dezbaterile înseamnă o permanentă negociere. Contrar oricăror discuții inutile din societate, ideea europeană este fisurată atunci când unele state membre își declină disponibilitatea negocierilor, îngăduind altor state privilegiul unei autorități care poate lua decizii și care, printr-un monolog politic, poate trasa politica altor state. Când spunem că democrația nu are alternativă, susținem implicit "principiul suveranității statelor", într-o logică veche de aproape patru secole, când suveranitatea, odată cu Pacea Westfalică (1648), a prins un prim contur juridic, anume drepturile teritoriale și neamestecul în treburile interne. Ceea ce Kant considera "pacea eternă" rămâne cadrul firesc al conviețuirii, atât în spațiul european, cât și peste tot în lume.

În discuțiile din spațiul public românesc, a fost preluată ideea falsă din alte zone similare, conform căreia inițiativele politice s-ar împărți între doi poli imaginari, "globalismul" și "suveranismul". În realitate, tocmai prin conștientizarea nevoii de suveranitate națională, prin apărarea și, mai ales, prin valorificarea acestui atribut esențial al statului, România se poate asocia în diferite alianțe economice, politice și militare, unde poate participa activ, negociindu-și permanent poziția în respectiva organizație, în funcție de interesele naționale și de schimbările geopolitice.

Până să identificăm dușmani în afara țării, se cuvine să privim realist lucrurile. Vrajmași s-au dovedit a fi cei care-au condus România în devenirea ei democratică și-n parcursul ei euroatlantic. Politicienii români au căutat întotdeauna sprijin extern, nu pentru interesele țării, ci pentru parvenirea lor politică. S-au manifestat, întotdeauna, ca studenții săraci în căutarea unei burse, încât România nu a părăsit niciodată statutul de "caz social" european, cu lideri slabi, în permanentă nevoie de validare externă și de sprijin pentru competițiile politice interne. Fără a li se impune reprezentanților României o politică sau alta, ei înșiși au sărit în întâmpinarea "sponsorilor" externi, oferind de

bunăvoie active din proprietatea publică a României, privând-o de industrie și nimicind statul de drept, așezând justiția la comanda instituțiilor externe. Aprehensiunea politicianilor români de a negocia interesele țării face din România un actor minor, într-un context deplorabil, iar consecințele sunt instabilitatea economică și iminența transformării teritoriului național într-un teatru de război. Iar acest război, oricât s-ar pălăvrăgi inutil pe marginea lui, nu este al nostru.

Negocierea presupune inteligența de a aprofunda realitățile și a distinge unghiurile de vedere, încât să poți analiza critic starea lucrurilor și politicile UE, precum și inițiativele și acțiunile NATO, ca membru activ. Indiferent de poziția adoptată, României nu i se poate aplica niciodată vreo etichetă amenințătoare din seria "antiatlantism" sau "euroscepticism", întrucât ea însăși susține economic, politic și cultural aceste asocieri între state.

Din păcate, lipsa de anvergură și de viziune, de care dau dovadă liderii unor țări precum România, deschide falia unde globalizarea, care ar fi trebuit să fie doar o lărgire a pieței economice la nivel mondial, devine globalism, adică ideologie, care, la rândul ei, restabilește ordinea lumii, după multitudinea de exemple din istorie, cu epoci dominate de "marile puteri".

În fond, suveranitatea statelor naționale este în legătură cu libertatea ființei umane. Pentru societatea contemporană, această temă este stipulată prin *Declarația Universală a Drepturilor Omului*, fiind reglementată și de *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*.

Pentru creștini, libertatea este o chestiune teologică fundamentală. Spunea Bossuet că *Dumnezeu ne face așa cum am fi dacă am putea să fim pe cont propriu, pentru că ne face în toate principiile și în toată condiția ființei noastre. La drept vorbind, condiția ființei noastre este de a fi tot ceea ce Dumnezeu vrea să fim.*¹ Astfel, democrația poate oglindi, până la urmă, voința lui Dumnezeu, Care a creat lumea încât aceasta să poată alege inclusiv libertatea de a se simți fără Dumnezeu, guvernându-se ca și cum ar fi de una singură. Vrem nu vrem, noi, creștinii, trebuie să conștientizăm că întregul mecanism care presupune guvernarea unui stat apare în această lumină, în care lumea creată de Dumnezeu se identifică și cu lumea care-L respinge pe Dumnezeu sau care este iritată de orice referire la Dumnezeu. Într-un anumit sens, o înțelegere concretă a acestei realități presupune să rămâi în gândirea teologică a Bisericii, punând totul pe seama *oikonomiei* providențiale.

¹ Jacques Benigne Bossuet, *Traité du libre arbitre*, în *Œuvres choisies*, Paris, 1871, vol. IV

Președintele României din 2024 – imaginea unui *Roi Mahaignié*

Președintele unei republici semiprezidențiale, care va prelua mandatul în 2024, după ce predecesorii săi și-au extins neprincipial atribuțiile, abuzând ordinea constituțională, pentru a crea, împreună cu serviciile secrete și cu diverși interlopi, un veritabil *Deep State*, se va afla în fața unei *terre gaste*, un țărâm devastat, în care *grâul nu crește și pomii nu fac fructe*².

În această țară, comunicarea Președintelui cu poporul care l-a ales a fost inexistentă vreme de zece ani, iar presa este principalul dușman al interesului public. Imaginea descrisă de Chrétien de Troyes, genialul trubadur medieval, mi se pare potrivită. Un rege mutilat (*Roi Mahaignié* – rege strivit, rănit), care nu mai poate călări din pricina rănilor, dar nici în picioare nu poate sta, fiind rănit în coaste. El este în stare doar să pescuiască la undiță, de aceea este așezat într-o barcă și dus în largul lacului, solitar și trist. Apoi, revine în camera sa, unde nu-l vizitează nimeni.

În pădurile Regelui pescar, vânătorii, braconierii și arcașii cutreieră după bunul plac, vânează ce doresc, fără a le impune cineva vreo regulă. Își fac de cap. Povestea aceasta medievală surprinde o realitate politică românească, anume suveranitatea divizată și neputincioasă. Fără să piardă nimic din legitimitatea și prerogativele sale, Președintele preia mandatul, fiind separat, cumva, de puterea guvernamentală, încât, dacă nu va activa mecanismele puterii rulate anterior de înaintașii săi, va fi redus la impotență politică și administrativă.

Singura soluție de salvare a acestei țări devastate este glasul Președintelui.

Glasul Președintelui

Misiunea viitorului președinte al României este să-și construiască o viziune clară, curajoasă, care să genereze o revigorare diplomatică, vitală pentru menținerea țării în afara conflictelor militare și pentru recâștigarea demnității românești. Acest proiect de țară presupune, desigur, mai multe direcții de lucru. Înainte de a le detalia, consider benefic să căutăm rădăcinile biblice și culturale din care se poate hrăni un asemenea *glas*.

² Giorgio Agamben, *A domni și a guverna în Împărăția și Gloria*, editura Tact 2017, p.97

Regele Salemului, Melchisedec, este o personalitate din Vechiul Testament, care, în mod tainic, are un rol mai important în Revelație decât Patriarhul Avraam. Acest aspect, desigur, este important pentru noi, creștinii, când înțelegem de ce Scriptura Îl numește pe Hristos, Dumnezeuul nostru, *Preot în veac, după rânduiala lui Melchisedec*.³ Dar descendența aproape mitică a lui Melchisedec necesită o profundă înțelegere pentru întreaga civilizație europeană, cu moștenirea ei iudeo-creștină, pentru a nu agresa ordinea arhetipală a unei lumi care poate supraviețui doar în această arhitectură care i-a îngăduit să respire până acum.

Avraam, Părintele credinței, îi dăruiește zeciuală acestui rege. Deși Genealogia îl indică pe Avraam ca strămoș al neamului din care S-a întrupat Hristos, Sf. Ap. Pavel Îl pune pe Hristos în legătură cu *rânduiala lui Melchisedec*. Pentru că Melchisedec era un altfel de rege, care domnea cu putere de Altundeva, iar slujirea regatului său implica o exercitare sacerdotală.

Salem înseamnă pace. Melki-țedek - regele dreptății. Țedek s-ar traduce prin dreptate.

Pace și Dreptate - două moșteniri înaintea cărora și-a plecat fruntea încărunită Avraam. Pentru aceste două deziderate, Avraam plătea tribut. Ele sunt mai mult decât simple tradiții, depășesc sfera unor simple idealuri. Sunt, de fapt, elementele "subversive" care au răsturnat lumea veche și sunt capabile să o răstoarne și pe a noastră acum, când haosul a pus stăpânire pe ea.

*Pacea Mea v-o dau vouă, dar nu precum o dă lumea.*⁴

*Judecata Mea este dreaptă pentru că nu caut voia Mea, ci voia Celui Care M-a trimis.*⁵

Iată cum cele două moșteniri sunt "subversive" și pot răsturna totul, nu prin violență exterioară, ci prin schimbare radicală, așa cum spune Mântuitorul în Evanghelie.

³ Evr. 5,6; Ps. 109,4

⁴ Ioan 14,27

⁵ Ioan 5, 30

Recuperarea demnității

În ultimii 34 de ani, țara noastră a promis și a încercat să transmită, întrucâtva, un minim grad de respect și egalitate, oglindite în drepturile individului, domnia legii, vot. Practic, însă, românii simt că nu sunt respectați la fel, atât între granițele țării, cât, mai ales, în afara lor. Acest sentiment îl conștientizează, mai cu seamă, muncitorii români din diferite state europene, dar îl resimt, adesea, chiar turiștii români care-și petrec concediile în afara țării.

Ne simțim marginalizați, uneori disprețuiți, iar la această situație au contribuit mulți factori, începând cu sărăcia care a determinat un exod masiv după Revoluție, apoi dezastruoasa politică postcomunistă, diplomația ineficientă, gradul ridicat de infraționalitate în comunitățile mari de români din Italia, Spania, Marea Britanie, Franța, Cipru. Trăind în diaspora, poți observa cu ușurință că naționalismul este o constantă în conștiința altor popoare europene și că, adesea, el prinde nuanțe agresive, încât românii se simt desconsiderați în Europa.

Sistemul medical precar din România, salariile modeste, mult sub nivelul Uniunii Europene, pensiile mizere, birocrăția și corupția din instituțiile publice, mass-media agresivă, campanii electorale mincinoase, gradul ridicat de îndatorare al țării, eșecul diplomației culturale, declinul școlii românești, rețelele de prostituție și ofensiva drogurilor, peste care se adaugă neputința de a spera într-un viitor mai bun pentru copii, întârzierea aderării la Schengen, faptul că, în ciuda sprijinului colosal pe care România îl acordă NATO și intereselor militare ale Statelor Unite, cetățenii români încă au nevoie de vize, pentru care stau încolonați ore-n șir, în soare sau în ploaie, în fața ambasadei americane, mulți confruntându-se cu umilința unor costisitoare și repetate refuzuri – toate acestea sunt o mică parte din serioasele motive pentru scăderea confortului lăuntric de a fi român.

Totodată, politicile agresive de stânga, care răstoarnă conceptul tradițional de familie și de căsătorie, implicarea politicului în Biserică și deturnarea vocației mărturisitoare a Bisericii, sufocanta propagandă LGBTQ, precum și alte politici susținute de organizații care, deși se declară non-guvernamentale, fac politică activă și stabilesc discursul politic al partidelor de guvernământ, sunt tușe care îngroașă tabloul frustrării unui popor, căruia îi sunt denigrate credința, familia, tradițiile, istoria, identitatea.

Dacă Francis Fukuyama, reluând frământarea anticilor Socrate și Adeimantos în privința *thymosului*⁶, atrage, adesea, atenția asupra pericolului *megalothymiei*, care hrănește

⁶ Fukuyama abordează tema atât în *The End of History and the Last Man*, cât, mai ales, în *Identity: The Demand of Dignity and the Politics of Resentment*

orgoliile diferitor popoare atunci când acestea doresc să fie recunoscute drept superioare, iar scena politică a lumii este elocventă în acest sens, problema românească se numește *isothymia*, adică dorința de a fi respectat la fel ca ceilalți, de a te simți european și de a fi tratat ca atare oriunde ai merge.

Românilor le-a fost inoculat, de-a lungul timpului, complexul de inferioritate. Ne-am obișnuit cu un cuvânt falimentar, *tranziție*, care a denumit epoca în care unii au murit săraci, cu speranța că viitorul urmașilor va fi decent, alții au îmbătrânit în tristețe sau au crescut așteptând să fie considerați oameni. Deasupra României s-a simțit umbrela numită *lumea a treia*, românii s-au considerat, întotdeauna, mai puțin europeni decât francezii, nemții sau italienii, ba chiar i-au privit cu admirație pe cehi, polonezi sau maghiari. Nevoia de recunoaștere egală este cu atât mai acută, cu cât șansele de a fi satisfăcută sunt mai mici.

Oricât de important ar fi interesul material, oamenii sunt interesați și de alte lucruri, cum ar fi demnitatea. Românii simt că le-a fost lezată demnitatea, că au fost neglijăți multă vreme. Au nevoie de un lider care să le redea stima de sine, un președinte care să poarte toată încărcătura aceasta emoțională fără încrâncenare, fără resentimente, dar cu forța exprimării propriei viziuni.

Un președinte cât o revoluție

Cred cu toată convingerea ceea ce spunea Petre Țuțea, că există o singură revoluție în toată istoria omenirii, anume Întruparea lui Hristos. Restul sunt lovituri de stat, prin care oamenii încearcă să pună mâna pe putere.

Revoluționarul identifică ceva ce crede că i se cuvine. El este, inițial, un rebel, care vrea să desprindă o parte dintr-un întreg, pentru a o stăpâni. În lumea politică, revoluțiile presupun dobândirea puterii, adică stăpânirea întregului. Odată câștigată puterea, revoluția s-a încheiat întrucât ea însăși a devenit puterea.

Noi susținem că trăim într-o democrație, care a început cu o revoluție, în care atât eroii, cât și dictatorii au sfârșit prin vărsare de sânge. După 34 de ani, observăm că revoluția nu a rezolvat problema sărăciei, nici a demnității omului de rând, iar libertățile fundamentale revin în zona relativizării politice. România este țara în care un șef de stat s-a socotit învins de sistem, iar altul a declarat că a beneficiat de numai zece procente din volumul de informații pe care se cuvenea să-l primească.

Revoluțiile au nevoie de o scânteie. Când organizațiile apropiate guvernelor de dreapta au confiscat ideea de revoluție, o armă tradițional de stânga, pentru a declanșa proteste, revolte masive, schimbări radicale de regimuri politice ori seisme constituționale în țări aflate la periferia scenei economice mondiale, au preluat sau au construit o poveste incipientă. Revoluția se consumă, povestea rămâne ca substrat în conștiința colectivă, bagajul frustrării și a nevoii de respect este același după mai multe decenii. Se pierde, însă, entuziasmul, luciditatea, curajul.

În decembrie 2012, o știre difuzată de BBC mi-a dat foarte mult de gândit. Părinții lui Mohamed Bouazizi au fost forțați să părăsească orașul în care locuiau.

Cine a fost Mohamed Bouazizi? Un tânăr tunisian care, în 2011, avea 26 de ani și care vindea legume pe străzile orașului său natal. Periodic, poliția îl amenda întrucât nu deținea autorizație pentru activitatea sa, iar statul nu-i oferea nicio posibilitate să intre-n legalitate. Într-o zi, o polițistă i-a confiscat căruciorul cu zarzavaturi și cântarul, care, pentru acest băiat, însemna o mică avere. Văzându-l că se revoltă, polițista l-a scuipat. Ulterior, guvernatorul, la biroul căruia a mers să-și caute dreptatea, a refuzat să-l primească. Buazizi s-a stropit cu benzină, apoi și-a dat foc, strigând: *Cum vrei să-mi câștig existența?*

Din această tragedie, speculată de organizațiile nonguvernamentale care urmăreau aceste fenomene, așteptându-l pe cel mai spectaculos, a izbucnit *Revoluția Iasomiei* în Tunisia, în urma căreia dictatorul Zine El Abidine Ben Ali a demisionat și a fugit din țară. Apoi, vestea s-a răspândit ca fulgerul în toată regiunea, declanșându-se *Primăvara arabă*.

La scurt timp, însă, optimismul tinerilor s-a stins, oamenii s-au trezit în aceeași sărăcie, perspectivele lor nu s-au schimbat cu noua conducere.

Părinții lui Buazizi au fost alungați din orașul în care fiul lor a pornit o revoluție prin gestul său înfricoșător, reproșându-li-se că autoincendierea lui Mohamed nu a schimbat nimic, ci doar a angajat poporul într-o luptă fără sens, cu numeroase victime. Dar, după această revoluție, oamenii simpli continuă să-și câștige existența în aceeași economie subterană, iar statul le sabotează mijloacele de trai. Singura consecință concretă a *Primăverii arabe* se observă a fi intensificarea emigrației către țările europene.

În România, desigur, situația diferă, dar nici punctul de plecare nu a fost asemănător. Apoi, datorită poziției geografice, contextului cultural și geostrategic, o bună parte a populației a reușit să se așeze, chiar și la margine, la masa bunăstării europene, în timp ce, paradoxal, sărăcia "relativă" a crescut îngrijorător, iar sărăcia "extremă" (oameni fără adăpost, înfometati, rată mare de analfabetism, mortalitate infantilă etc) este încă o dureroasă realitate. Emigrația masivă reprezintă un alt tragic fenomen postrevoluționar.

Neîncrederea cetățeanului în clasa politică, dublată de convingerea generală că alegerile sunt permanent fraudate, intensifică dezgustul față de procesul electoral și adâncește nevoia redobândirii demnității. Inevitabil, apare sentimentul inutilității revoluției. Totodată, unii sunt încercați de nostalgii după vremurile trecute.

În România, oamenii văd, încă, libertatea ca pe un drept cu privire la viața privată, pe care, după căderea comunismului, au considerat că o pot trăi după bunul plac. Pandemia, însă, a schimbat lentila guvernamentală. Oamenii au simțit că libertatea poate fi constrânsă. Războiul din vecinătate întărește senzația prin semnalul roșu al delictului de opinie. Această nouă realitate ne trezește pe marginea prăpastiei. Suntem pe cale să pierdem ceea ce nu am înțeles, anume că libertatea are mai multe fațete. Fără dreptul la liberă exprimare și adunare, când orice afirmație este cenzurată de reflexele corectitudinii politice, demnitatea umană este agresată cu instrumentele primului înveliș al noțiunii de societate democratică în zilele noastre. Aceste instrumente sunt presa, rețelele de socializare, opinia publică.

Cuvântul "derapaj", folosit abundent în materialele jurnalistice ca etichetă a delictului de opinie, este marca gândirii uniformizate, care anulează libertatea conștiinței, condiționează actul moral uman, adică lezează demnitatea la sursă.

Libertatea este, de asemenea, forma instituționalizată prin care cetățeanul are o mică bucată din putere, manifestată prin vot.

Acest vot, în acest an dificil pentru țară și pentru întreaga lume, ar trebui să fie opțiunea celor aflați, metaforic vorbind, în punctul autoincendierii, delegând pe cineva să recupereze căruțul cu legume și cântarul, adică demnitatea.

Societatea, cu regulile ei, cu setul de valori pe care le promovează sau pe care le repudiază odată cu trecerea fiecărei epoci, cu necesitățile dezvoltării unui mecanism politic care să impulsioneze contextul istoric și cu obiceiuri dintre cele mai diverse, se prezintă ca un teren mlăștinos, unde individul se simte, în permanență, împiedicat să-și împlinească potențialul, să-și atingă scopul, care, până la urmă, înseamnă fericirea.

Societatea este un mediu ostil, care există în afara individului, așa cum remarcă Rousseau. Politica secolelor trecute a fost, cumva, marcată de înțelegerea acestui aspect fundamental.

În România, acest mod de gândire aproape instinctiv a fost accentuat de existența unei oligarhii, întrupată de partidele politice, serviciile de informații, lumea interlopă, adică *Statul Paralel*.

Când candidații la alegerile prezidențiale promet case la cheie, majorări de pensii, salarii, alocații și alte asemenea măsuri cu impact social imediat, societatea ar trebui să înțeleagă minciuna la care ia parte și care legitimează aceeași oligarhie, din care se

revendică, prin propriul discurs, politicianul respectiv. Președintele nu are căderea să promită ceea ce trebuie să îndeplinească Guvernul.

Misiunea viitorului președinte este de a se poziționa între cetățean și Constituție, devenind el însuși puntea decisivă, pe care *Statul Paralel* a distrus-o. Individul trebuie să simtă cum convențiile sociale încep să slujească eului interior, cum cel pe care l-a ales, prin vot, să-l reprezinte, își asumă lupta cu lumea ostilă, respectând, în același timp, ordinea constituțională. Un astfel de mandat presupune o revenire la drepturile și libertățile individuale, pe care guvernarile care s-au succedat le-au încălcat flagrant, având sprijinul larg al presei înregimentate și concursul partidelor de opoziție.

După o lungă perioadă de pace în Europa, în care cei ce erau copii în 1945 fie s-au stins, fie sunt atât de bătrâni încât amintirile copilăriei le sunt foarte vagi, generații întregi s-au îndepărtat de o înțelegere esențială a vieții pe pământ, anume că războiul schimbă fața lumii. Cu optzeci de ani în urmă, pierderile de vieți omenesti și cumplitele distrugerii materiale au oferit omenirii lecția teribilă că nimic nu este mai distrugător pentru civilizația umană decât un război.

La distanță de niciun veac, după experiențe totalitare, cortine de fier, revoluții și avans tehnologic, primim partea a doua a cursului despre pacea durabilă: dosarele care-au fost încheiate controversat după cel de-al Doilea Război Mondial au izbucnit și se alimentează din conflictele interetnice, ideologice, religioase. Orizontul acestor vremuri pare să-l fi exprimat Donald Trump, cu nouă ani în urmă: *nu a existat niciodată un timp atât de periculos ca cel de astăzi*⁷.

Îngrijorătoare sunt propagandele, care, indiferent de ce parte a frontului se află, folosesc toate mijloacele mediatice pentru a-și convinge propria populație de justetea războiului. Niciodată în istorie nu s-a operat propagandistic la o asemenea scară pentru că dezvoltarea massmediei facilitează un război mediativ foarte încins. Iar cel care a scris *Arta războiului* a spus limpede că *războiul se bazează pe amăgire*⁸. Conflictul din Ucraina a atins o mobilizare planetară, iar noi ne găsim în iminenta implicare activă în război.

În fața acestor pericole, atât externe, cât mai ales interne, viitorul președinte trebuie să se ghideze pe o maximă a lui Sun Tzu: *Într-un război, cel mai bine este să învingi fără luptă*⁹.

Dar a învinge fără luptă, în aceste vremuri în care războiul reprezintă o realitate din care deja facem parte, presupune să revendici revoluția, prin votul celor cărora le este lehamite să mai meargă la urne. Revoluția, din păcate, a stagnat. Entuziasmul a pierit. Nu ne aflăm în situația de a apăra statul român, ci avem înaintea provocarea de a-l cuceri,

⁷ Donald Trump, *Crippled America – How to make America Great Again*, Threshold Editions, 2015, p.48

⁸ Sun Tzu, *Arta războiului*, Litera 2023, p. 67

⁹ Ibidem, p. 68

pentru a rămâne liberi. Găsim, în acest sens, un strop de speranță la Curzio Malaparte, care spune că *arta apărării statului modern este guvernată de aceleași principii care guvernează arta de a-l cucerii*¹⁰.

Pacea

Orice societate îmbătrânește.

Istoria stă mărturie că perioadele îndelungate de pace uzează mecanismul oricărui rânduieli omenesci. La fel, bunăstarea nu cultivă, neapărat, dorința de armonie, ci, dimpotrivă, amplifică pornirea spre revoltă. Întotdeauna, există *mai bine*.

Când o democrație îmbătrânește în vremuri de oarecare bunăstare, iar oamenii se trezesc, deodată, în plictiseala de a fi neascultători, de a nu se supune ordinelor, apare, paradoxal, dezorientarea. Au nevoie, deodată, să se supună unui țel comun, să se întoarcă la misterul autorității căreia, când li se va năzări, să i se împotrivescă. Toate luptele ideologice din vremurile noastre, de la corectitudinea politică, propaganda LGBTQ, ipohondria speculată de perioada pandemică, până la realitatea războiului, sunt semne ale acestei îmbătrâniri.

Omul, ca ființă rațională și profundă, se conformează normelor din jur doar dacă este împins de înclinațiile emoționale. Atunci când lipsesc un orizont stabil, o minimă cultură comună, recunoașterea legitimității acelorași instituții, un limbaj comun, cu înțelesuri pricepute de toți, se generalizează, în societate, un sentiment de nesiguranță. Pentru astfel de crize identitare, de-a lungul vremii, multe popoare au găsit naționalismul ca antidot. Dar sunt și alte "soluții", unele chiar mai facile, cum ar fi susținerea cauzelor comune, care se construiesc mai mult sau mai puțin artificial.

Solidaritatea cu Ucraina, bunăoară, a devenit un fapt psihologic, la nivel mondial, încât oamenilor le scapă din vedere că țările occidentale susțin un parcurs primejdios, care nu poate duce decât la extinderea conflictului. Orice popor merită respect, iar istoria lui, componența etnică, regimul politic, liderii anumitor perioade istorice, conștiința națională sunt elemente pe care nu avem voie să le confundăm. Ucraina este atacată, astăzi, nu doar dinspre Rusia, ci și dinspre Occident. Nimic nu poate fi mai presus decât o viață pierdută, iar politica americană de a întreține războiul, cu ajutorul aliaților europeni, amplifică zilnic numărul morților din tranșee, groaza bombardamentelor și distrugerile materiale. Realitatea aceasta nu este doar opinia mea și a celor care se fac vinovați de gândire

¹⁰ Curzio Malaparte, *Tecnica del colpo di stato*, [Piccola Biblioteca Adelphi](#), 2011, p.26

nealiniată, ci a afirmat-o ferm Donald Trump, pe 27 iunie, la Atlanta, în cadrul dezbaterii electorale, în urma căreia, inclusiv inamicii politici l-au anunțat câștigător al viitoarelor alegeri prezidențiale din SUA, încât democrații au fost nevoiți să-și retragă candidatul din cursă, cu toate că acesta este chiar președintele în exercițiu.

Pe lumea aceasta, totul se plătește în bani, inclusiv dislocările de trupe și înarmarea. La un moment dat, o notă de plată de sute de miliarde de dolari va trebui achitată, iar, dacă nu va deveni un cataclism răspândit pe teritoriul altor state europene, în cel mai fericit caz, războiul va fi pierdut de Ucraina, după cum spune, fără urmă de îndoială, același Trump.

În fața acestor crize care, adâncindu-se, pregătesc terenul unui Al Treilea Război Mondial, ce aduce cu sine amenințarea de-a fi nuclear, există o singură cale de a opri acest balaur înainte de a distruge civilizația noastră. Dar această soluție este *pacea*, considerată astăzi erezie.

Despre Ucraina se vorbește-n lumea întreagă, însă viitorul președinte al României trebuie să fie preocupat, în primul rând, de propriul popor. Interesul nostru este de a contribui la instalarea păcii în regiune, nicidecum de a susține valorificarea industriei de armament.

Nu putem fi indiferenți când realitatea ne oferă un spectacol greu de conceput în istoria modernă, anume că până și puterile Asiei sunt chemate să se pronunțe într-un conflict apărut în Estul European.

Președintele României, având răspunderea unei bune relaționări cu statele vecine, va trebui să privească harta lumii prin lentila unui lider vizionar pentru că realitatea este dincolo de granițele desenate pentru ochii celorlalți. Vrem, nu vrem, noi purtăm o vecinătate cu Rusia, chiar dacă aceasta nu este una teritorială.

Să ne amintim cu sinceritate cum priveau românii Ucraina până la război! Ucraina a fost, întotdeauna, pentru concepția noastră, o lume rusească. Nu contează dacă această percepție este sau nu legitimă. Nici revoluția portocalie, nici anexarea Crimeii, n-au schimbat această gândire. Abia războiul în care ne aflăm a adus în dezbaterile publice noțiunea că Ucraina nu e Rusia. Fără acest puternic lobby internațional, fără propaganda costisitoare pe această temă, războiul din Ucraina ar fi rămas o problemă rusească.

Dar *problema rusească* ne privește direct acum, pentru că se desfășoară într-o proximitate amenințătoare, angrenând forțele aliate nouă, care ne împing să devenim parte în acest război, care nu este al nostru.

România are interesul major să devină gazda viitoarelor negocieri de pace, iar lucrul acesta este o prioritate pentru siguranța națională. Ar trebui să părăsim, în acest

context, orice resentiment față de alte țări și să înțelegem o chestiune cât se poate de limpede: în ultimele trei decenii, nicio neînțelegere abordată militar nu și-a găsit rezolvare!

Ne aflăm în situația în care trebuie să ne așteptăm că totul se poate schimba radical de azi pe mâine. Suntem membri NATO, iar apartenența aceasta nu este un privilegiu care ni se acordă, ci ar trebui să funcționeze ca o asigurare de pace. O certitudine că, pe teritoriul nostru, vom trăi pașnic, în granițele actuale, că nu ne împinge nimeni către război, mai ales că nu dispunem, ca stat, de potențial militar pentru a ne trezi țară beligerantă. Acest confort, contractat și întreținut de guvernanțele postdecembriste, este plătit foarte scump. Noi ne aflăm, însă, sub directă amenințare. Asiguratorul ne cere să apărăm țara vecină, care nu este membră NATO, dar nimeni nu ține cont de vulnerabilitatea noastră. Nimeni, nici măcar noi!

Ca să le putem fi de folos inclusiv ucrainenilor și întregii lumi, trebuie să ne câștigăm propria stabilitate. Fiecare țară trebuie să se concentreze, mai întâi, asupra ei înseși. Nu este vorba de egoism. Nu vorbim de relații interpersonale, ci de schimbări geopolitice! Aici se impune o politică firească și o abordare normală a lumii și a realității conflictuale.

Dacă privim către Rusia și către Ucraina, noi, românii, avem chestiuni nerezolvate cu ambele țări. Aliații noștri, partenerii strategici aflați departe, care-au intervenit recent în istoria noastră, vor privi lucrurile cu detașarea distanței geografice, istorice, religioase, culturale.

România, în această conjunctură tragică, are datoria de a juca doar cartea neutralității și poate deveni negociatorul păcii, datorită rănilor deschise cu ambele țări. Înțeleg că, cel puțin aparent, argumentele istorice nu mai contează astăzi, ele fiind anulate, contextual, de Dreptul Internațional. Chiar și-n acest raționament, Dreptul Internațional poate reglementa problema teritorială, dar cea etnică rămâne o rană deschisă.

Republica Moldova este o rană deschisă cu Rusia. Teritoriile locuite dintotdeauna de români, aflate în actualele granițe ale Ucrainei, sunt o rană deschisă cu Ucraina. Nu vorbim aici de politici revizioniste, deși asistăm la deschiderea dosarelor încheiate prin compromis după Al Doilea Război Mondial. Republica Moldova este o altă țară. Bucovina de Nord, Herța, Hotin, Buceag sunt parte din altă țară. Aceasta este convenția internațională și suntem nevoiți să o acceptăm ca atare. Dar, românii din aceste teritorii înstrăinate sau rupte de țară, sunt *români în afara granițelor țării* și au conștiința apartenenței la acest neam. Împreună cu ei, formăm Națiunea Română. Au fost supuși unui regim nedrept de-a lungul istoriei și sunt, în continuare, agresați în procesul de anulare a identității românești, de rusificare, în Moldova, și de ucrainizare, în Ucraina.

Noi am tratat cu resemnare această chestiune, am îngropat-o în multitudinea de probleme cu care ne confruntăm, dar ea trebuie reconsiderată, încât să constituie astăzi piatra de hotar!

Războiul nu trebuie să vină aici, în neutralitatea noastră nefericită, pentru că noi am plătit această neutralitate și față de Est, și față de Vest. Am plătit tuturor tributul păcii, mai mult decât ni s-a cerut. Niciodată, românii nu au negociat. Noi am trimis prada de război, înainte ca războiul să-nceapă. Am sacrificat tot. Acum e momentul în care ni se cere să jucăm cartea cea mare pe harta Europei de Est, iar noi nu avem voie să acceptăm un rol minor.

Rusia fără Europa este o realitate care nu poate fi concepută. La fel, Europa fără Rusia.

Rusia are o experiență îndelungată în afacerile lumii, fiind un actor important pe această scenă. Nu doar arsenalul nuclear o face de temut, ci capacitatea creativă și științifică, dezvoltarea tehnică și, mai ales, resursele naturale neobișnuite, dispuse pe o suprafață enormă, sunt argumente de nezdruccinat să credem că, în urma oricărui război, ar putea fi slăbită economic, dar nu distrusă.

România are misiunea de-a convinge Ucraina să funcționeze ca o țară neutră, care nu va adera la nicio alianță militară, incluzând NATO. Ucrainenii trebuie să înțeleagă cât mai repede că lupta dintre Rusia și Vest nu poate fi decât un dezastru pentru țara lor și un permanent pericol pentru țările vecine.

În schimb, Ucraina poate emite pretenția de a fi susținută în parcursul ei european, poate solicita garanții pentru libertatea de a-și dezvolta relații comerciale cu cine dorește, pentru alegerea liderilor fără intervenții externe, pentru negocieri cu investitorii pe care-i poate atrage. Astfel de garanții, care par a fi utopice și pentru țara noastră, sunt folosite frecvent în astfel de abordări diplomatice.

În lume, ca și-n relațiile dintre oameni, răspunderile sunt diferențiate. E limpede că România nu are un cuvânt decisiv pentru a influența deciziile forțelor care-și arogă o răspundere globală. Dar, în regiune, trebuie să ne construim o abordare proprie pentru a înainta către pacea durabilă, pornind de la responsabilitatea Președintelui României față de Națiune.

Consecințele războiului se resimt la noi nu doar prin prisma ajutorului material și logistic oferit Ucrainei, ci și prin sabotarea absurdă a agricultorilor români, prin intervențiile abuzive pentru adâncirea canalului Bâstroe, prin politica discriminatorie și brutală la care sunt supuși etnicii români din Ucraina etc.

S-a cultivat, însă, ura, încercându-se construirea unei democrații cu dușman. Revine problema *thymos*-ului, de data aceasta inoculată de supraputeri, care ne sugerează că

acum, luptând cu Rusia, dușmanul istoric al statelor democratice și sperietoarea din trecutul nostru recent, ne vom reafirma apartenența la Occidentul colectiv, câștigându-ne demnitatea în acest război, pe care suntem și noi chemați să-l susținem în numele altora.

Primul pas către *pace* ar însemna să respingem propaganda și să înțelegem adevărul.

Se pare că sunt singurul român care, în 2024, am avut ocazia unor întâlniri cu personalități politice aflate în conducerea Federației Ruse, discuții prilejuite de participarea mea la Festivalul Internațional de Film de la Moscova. Am putut evalua *problema rusească* și din perspectiva lor, încât, apreciind și diferențele de opinie ale diverșilor interlocutori, pot scrie acum, fără ezitare, că Rusia este o comunitate de oameni, care, dincolo de năzuințele și aspirațiile politice, cu dificultăți de comunicare internațională și cu permanenta determinare de a acoperi trupul istoriei cu propria haină, se manifestă ca o națiune puternică, în care patriotismul cetățenilor ruși consolidează unitatea țării.

Cu Rusia, vom găsi puncte de negociere doar dacă vom înceta să o privim ca pe o națiune din altă lume, pierdută în adâncimile unei Siberii sovietice. Inima Rusiei pulsează în Vest, Moscova este o capitală europeană, întinsă, modernă, civilizată, dar expusă pe granița occidentală.

Un lider puternic al unei Româнии care-și caută stabilitatea poate câștiga, în eventualele negocieri cu actuala conducere a Rusiei, nu doar pacea pe teritoriul țării noastre, ci chiar liniștea în regiune și soluționarea, cel puțin parțială, a unor tensiuni istorice.

Schengen și ridicarea vizelor pentru SUA

Actualul război din Ucraina și starea tensionată din regiune are, printre cauzele principale, extinderea treptată a NATO, care, fiind o organizație constituită de SUA, a inclus țări precum Ungaria, Polonia, Cehia, Slovacia, România, Bulgaria, Țările Baltice, aflate, cândva, în sfera de influență a Rusiei, care, denunțând apropierea americană de frontierele ei, își construiește permanent rețeaua de servicii secrete pe teritoriile acestor state, dezvoltându-și permanent puterea militară, cu baze logistice în țările vecine ei.

Tradiția, confirmată până acum de istoria recentă, spune că Rusia nu renunță la dorința fermă de a discuta direct cu Statele Unite problemele de securitate și de redesenare geografică. Cum nici SUA, nici Rusia nu-și doresc o întoarcere la Războiul Rece, prezența bazelor NATO și, mai ales, a sistemului american antirachetă în România, ca și-n Polonia,

Caucaz sau Siria, va fi subiectul unor negocieri, în care țările gazdă nu vor avea niciun cuvânt de spus.

În 2024, Cipru, care este o țară mică și cu teritoriul divizat, cu probleme serioase la frontiere, încât poate fi considerat, pe bună dreptate, un factor de risc pentru migrația ilegală și pentru accesul teroriștilor în Europa, și-a negociat accesul propriilor cetățeni, fără viză, în Statele Unite. Devenind un partener strategic pentru intențiile militare ale actualei politici americane, administrația de la Washington a ignorat atât prezența rusească în zone importante din economia Ciprului, precum și faptul că, în nedreptul conflict cipriot, Turcia, un important membru al Alianței Nord-Atlantice, este parte implicată direct, susținând militar și economic Republica Turcă a Ciprului de Nord, formațiune statală recunoscută doar de Ankara. În ciuda opoziției turcești, Cipru a ratificat recent contracte cu Statele Unite pentru furnizarea de armament. Dar sprijinul la care s-a-nvoit guvernul de la Nicosia a venit la pachet cu drepturi negociate pentru cetățenii ciprioți.

Polonia, din 2019, a obținut ridicarea vizelor SUA pentru cetățenii săi, iar din spațiul Schengen face parte încă din 2007.

România, pe care guvernările care s-au perindat au vulnerabilizat-o economic și militar, nu se regăsește deplin în spațiul Schengen, deși i se cere să apere granițele Uniunii Europene și chiar să facă față unui război, spre liniștea țărilor din Vest. Românii, spre deosebire de vecinii polonezi sau unguri, nu beneficiază de programul Visa Waiver, în ciuda faptului că țara noastră va avea expunerea cea mai mare în cazul unui conflict militar Rusia – NATO.

Această situație nici măcar nu merită o analiză. Ea constituie o reală ofensă la adresa cetățeanului român și, fără-ndoială, trebuie rezolvată cu fermitate de un președinte cu minimă demnitate.

Ridicarea vizelor SUA pentru cetățenii români și acceptarea deplină în spațiul Schengen sunt chestiuni pe care viitorul șef de stat are datoria de a le rezolva în prima lună a mandatului său, ca semn al lansării propriei voci în orchestra internațională, unde România va-ncepe să-și exerseze condeiul pe partitură.

Nu suntem destinația imigranților!

România nu poate accepta imigranți întrucât s-a confruntat cu un exod al propriei populații, iar această rană este nevindecată. Cetățenii români din afara granițelor, care, prin munca lor, au contribuit la subzistența familiilor rămase în țară, au nevoie de șansa repatrierii. Imensa lor majoritate au plecat constrânși de lipsurile materiale, iar statul român este dator să le ofere condiții pentru a se întoarce acasă celor care doresc.

Refuzul de a primi imigranți trebuie rostit ferm, ca proiect de țară. Președintele trebuie să coopereze în stabilirea unei strategii împreună cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și cu mediul de afaceri, creând, sub patronajul Președinției României, platforme de dialog între Guvern și companiile care activează pe teritoriul țării noastre, pentru a elabora programe concrete în acest sens.

Avem nevoie ca viitorul președinte să înțeleagă un amănunt esențial, pentru care nu au manifestat interes nici predecesorii săi, nici guvernele postdecembriste, anume că românii asimilează democrația unei creșteri economice, mai degrabă, decât unei orânduirii politice.

Dacă pentru țările puternice, globalizarea înseamnă educație mai bună, cu profesori veniți din toată lumea, sistem medical cu cei mai buni doctori, forță de muncă și creșterea nivelului de trai, datorate competitivității, România plătește un preț uriaș pentru aceeași globalizare, prin declin demografic, falimentarea sistemului medical și a învățământului, șubrezirea independenței, slăbirea economiei, dispariția locurilor de muncă, sărăcirea populației. Acestora li se adaugă practicile egoiste ale băncilor.

Implicarea Președintelui în negocierile dintre Guvern și companiile prezente pe piața muncii, în special multinaționale, chiar riscând să i se reproșeze aparenta forțare a Constituției, precum și inițierea unei reconfigurări în abordarea politicilor bancare, la nivelul statului român, devine esențială.

Diplomația culturală

Diplomația culturală a României trebuie să revină Președintelui, sincronizată cu mijloacele folosite astăzi de statele puternice. E important ca Institutul Cultural Român să fie subordonat Administrației Prezidențiale. Se spune, adesea, că Președintele face politica externă a țării, dar chestiune este falsă, întrucât politica externă a României a făcut-o, până acum, Guvernul, conform prerogativelor constituționale. Coordonând ICR-ul și extinzându-i rețeaua, promovând cultura română veche și contemporană, revigorând mediul artistic și oferind perspective artiștilor români, șeful statului va avea la dispoziție ambasade mai eficiente decât aparatul MAE, unde funcționarii au rămas încremeniți în posturi sub acoperire, pe care, la drept vorbind, un președinte nu-i poate clinti nici în două mandate succesive.

Comunitățile românești din afara granițelor

E important ca sprijinul financiar destinat parohiilor și misiunilor bisericești din afara țării, precum și salariile personalului clerical din diaspora, să fie alocat direct beneficiarilor și nu prin intermediul unităților bisericești superioare, care, adesea, invocând diferite pretexte, opresc banii la sursă. Majorarea salariilor preoților și ale profesorilor școlilor românești din străinătate poate fi mediată de Președinte, ca recompensă pentru facilitarea mediului de socializare necesar comunităților de români, pentru inițiativele susținute de cultivare a tradițiilor românești și, mai ales, pentru conservarea și promovarea limbii române. În schimbul acestor beneficii, parohiile vor încheia un protocol de colaborare, pentru activitățile laice, cu ICR.

De asemenea, statul român, prin intermediul comunităților românești și prin consulatele sale, e obligat să sprijine repatrierea trupurilor neînsuflețite ale românilor decedați în afara țării, atunci când aparținătorii se dovedesc lipsiți de posibilități. Adesea, românii morți în străinătate ajung să fie incinerați sau aruncați în gropi comune, pentru că repatrierile sunt scumpe, iar familiile îndoliate nu-și permit asemenea cheltuieli. Slujind comunitatea românească din Cipru, m-am implicat, adesea, în alinarea durerilor de acest fel ale multor familii, îndemnând enoriașii la firească solidaritate. Nu a existat, însă, niciodată sprijin din partea Ambasadei României la Nicosia.

Între libertate de exprimare și propagandă

Libertatea de exprimare este garantată de Constituția României și este un drept câștigat de țara noastră, în zorii parcursului ei democratic. Cu toate acestea, Art. 30, aliniatul (5) permite nuanțări privind obligația declarării surselor de finanțare ale publicațiilor, mai ales când acestea sunt susținute de ONG-uri. În contextul tensionat la nivel geopolitic, precum și pentru evitarea imixtiunilor în interesele economice și ideologice legitime ale Statului și ale cetățeanului român, Președintele este dator să ceară Parlamentului clarificarea acestui act normativ, menționând în textul de lege că organizațiilor nonguvernamentale și publicațiilor în limba română, care beneficiază de finanțare din afara țării, le revine obligația clară să specifice acest lucru în denumirea lor. De asemenea, vectorii de opinie, personalitățile vieții publice sau politice, creatorii de conținut online, care se pronunță, în public, pe teme ideologice, medicale sau politice, să se

supună obligativității declarării veniturilor externe, dacă acestea sunt în legătură cu exprimarea opiniilor în spațiul public.

Politica economică a statului stă în mâna Guvernului. De aceea, candidații, care, în campania pentru alegerile prezidențiale, promit locuințe, împrumuturi, majorări ale pensiilor, creșteri salariale, infrastructură etc, sunt, realmente, mincinoși. Dar Președintele poate negocia, în discuțiile cu partidul de guvernământ, desemnarea unui premier, care să prezinte un plan eficient pentru creșterea puterii de cumpărare a cetățenilor măcar la nivelul mediei europene, iar această misiune se cuvine să fie supravegheată constant de către Președinte, ca parte a unui protocol asumat.

Îmbunătățirea sistemului de sănătate se impune, de asemenea, ca temă principală în dialogul Președintelui cu Guvernul. Decontarea imediată a cheltuielilor pentru cazurile de operații vitale foarte costisitoare, mai ales cele care necesită intervenții în afara țării sau în clinici private, trebuie să devină politică de stat. Dacă există un tratament pentru boala sa, oricât de gravă ar fi ea, cetățeanul român va avea acces la acea îngrijire medicală, prin programul inițiat de Președintele României.

Școala Românească

România educată, proiectul unui fost cadru didactic devenit președinte, nenumăratele modificări survenite asupra Legii Educației de-a lungul a 34 de ani, dezbrăcarea învățământului de haina seriozității, transformarea mediului universitar în tribune ideologice sau în fabrici de diplome fără acoperire, creșterea alarmantă a numărului analfabeților funcțional, consumul de narcotice și dependența de jocuri de noroc în rândul tinerilor, abandonul școlar și lipsa de perspective sunt semnale de alarmă suficiente ca viitorul Președinte să definească un proiect de siguranță națională: **Școala**. În acest sens, șeful statului, prin consilierii săi de specialitate, trebuie să fie într-o cooperare permanentă cu Ministerul Educației, pentru elaborarea și implementarea unei strategii de reconstrucție a sistemului național de educație.

Învățământul este esențial pentru viitorul Națiunii, iar ideologiile de gen și orice formă de propagandă sunt chestiuni care nu pot agresa dezvoltarea intelectuală și morală a minorilor, mai ales în spațiul public. De asemenea, Limba și Literatura Română, Istoria Românilor și Filosofia sunt materii esențiale pentru consolidarea *thymos*-ului la nivel național.

Redau, mai jos, notele domnului Mircea Platon, cu care sunt într-un total de-acord:

"Am asistat în ultimele trei decenii la un proces de degradare continuă a educației și la pierderea valorilor fundamentale ale culturii și educației naționale, iar acest proces care continuă neîntrerupt până astăzi trebuie stopat neîntârziat.

Reforme inspirate de modelul neoliberal și politicile globaliste impuse de organisme internaționale (Banca Mondială, Fundația Soroș, U.E.) au transformat școala într-un instrument economic orientat spre producerea de forță de muncă standardizată pentru piața globală, în detrimentul formării caracterului și a gândirii critice a elevilor.

Reforme recente adoptate sub presiunea unor modele externe, inadecvate realităților noastre nu au făcut decât să conducă la slăbirea calității învățământului la cel mai redus nivel din ultima sută de ani.

Renunțarea la modernizarea forțată și progresistă a școlii, reîntoarcerea la modelul haretian de educație sunt schimbările cu adevărat necesare pentru noi. Un președinte este dator să inițieze la nivel național o mișcare de revalorizare a tradiției care, pornind de la înțelegerea profundă a culturii și identității naționale, să repună în centrul educației omul și nu interesele economice, politice sau ideologice."¹¹

Încurajarea micilor producători și hrana sănătoasă

Potențialul agricol al României este abordat, chiar și în discuțiile particulare, cu oarecare stânjenire, întrucât românii au ajuns, de-a lungul timpului, la concluzia că activitățile agrigole și cele care țin de gospodăria rurală pot asigura doar un mijloc de subzistență.

Produsele alimentare, fructele și legumele din import sunt comercializate, prin hipermarketuri, la prețuri care descurajează producătorii locali.

Cu susținerea Președintelui României, Ministerul Agriculturii se cuvine să construiască o rețea de magazine la nivelul întregii țări, unde producătorii locali să-și poată valorifica produsele, garantând un standard ridicat al calității. De asemenea, acești producători ar trebui să fie susținuți de Stat, prin subvenții, pentru a putea face față concurenței externe.

Provocările geopolitice ale BOR

În pofida secularizării cu care se confruntă chiar și cele mai tradiționaliste societăți din lume, politica externă a Statelor Unite, în ultimii zece ani, a demonstrat că Biserica Ortodoxă a rămas un actor important pe scena geopolitică a Estului european. Implicarea

¹¹ Mircea Platon, *Deșcolarizarea României. Scopurile, cârțile și arhitectii reformei învățământului românesc*, Editura Ideea Europeană, 2020

directă a NATO în organizarea și urgentarea Sinodului panortodox din Creta (2016), pentru a dezvolta o fisură între Bisericele de limbă greacă și Biserica Ortodoxă Rusă, a devenit, astăzi, o evidență. Oligarhii ruși, până nu demult generoși binefăcători ai unor numeroase așezăminte din Muntele Athos, Grecia, Cipru, Ierusalim, Africa, sponsori chiar ai grandioaselor evenimente de promovare a elenismului, dezvoltatori imobiliari și jucători importanți pe piața financiară cipriotă și grecească, s-au simțit trădați de întorsătura politică dictată de Patriarhia Ecumenică.

Rușii nu vor recunoaște niciodată că au avut ocazia de a preveni acest dezastru bisericesc, dacă s-ar fi învoit să plătească, în anii '90, prețul acordării autocefaliei Bisericii Ortodoxe din Ucraina. Patriarhul din Fanar a recunoscut canonicitatea unei structuri schismatice, pe care, vreme de 29 de ani, a reclamat-o ca fiind ilegală, fără lucrare sacramentală, cu un cler format din impostori. Întâistătorul din Alexandria Egiptului, care, în 2018, susținea, cu ocazia unei vizite la Odessa, că în Ucraina există o singură Biserică Ortodoxă, condusă de Mitropolitul Onufrie, ceilalți fiind rătăciți, străini de Biserică și batjocoritori de cele sfinte, recunoaște, la rândul său canonicitatea și autocefalia celor pe care, până mai ieri, îi considera apostazi.¹²

Criza bisericească din Ucraina a pefațat, pe de o parte, invazia rusă din 2022 și a creat curente de opinie diferite în sinoadele Bisericilor Ortodoxe Locale, unde, pozițioarea față de "autocefalii ucrainieni" a determinat, la un moment dat, chiar evitarea coliturghisirii unor ierarhi, membri ai aceluiași Sinod, în Grecia, Cipru, Bulgaria.

Biserica Ortodoxă Sârbă, în anul 2022, înțelegând substraturile geopolitice ale deciziei Patriarhiei Ecumenice de a declara Macedonia de Nord ca fiind teritoriul său canonic¹³, găsește de cuviință să ignore politicos declarația Fanarului din 9 mai, pentru ca, la distanță de o săptămână, să anunțe vindecarea schismei macedonene, după 55 de ani, prin recunoașterea canonicității acestei Biserici naționale și, implicit, a unei autonomii lărgite, încurajându-i drumul ei spre autocefalie, al cărei tomos să fie eliberat de Constantinopol, apoi comunicat celorlalte Biserici autocefale. În felul acesta, patriarhul Serbiei, trecând peste traumele istoriei și anulând conflictele existente, a evitat apariția altei dezordini în lumea ortodoxă.

Cu toate că ocupației militare, prin care Rusia întreține situația tensionată în Abhazia și Osetia de Sud, i s-a adăugat un conflict bisericesc, datorită încălcării jurisdicției canonice a Bisericii Ortodoxe Georgiene de către Patriarhia Moscovei, Sinodul de la Tbilisi a refuzat să legitimizeze acțiunile Constantinopolului în Ucraina, iar ierarhii georgieni au refuzat, în unanimitate, orice legătură cu "autocefalii ucrainieni".

¹² Problema bisericească din Ucraina am detaliat-o, în ianuarie 2022, într-o discuție în Dar es Salaam, iar notițele acelei prezentări le atașez la pagina ...

¹³ Patriarhia Ecumenică, declarând Macedonia de Nord ca parte a teritoriului său canonic, urma să acționeze după modelul ucrainean, fără a consulta Biserica Ortodoxă Sârbă.

În Bulgaria, deși o seamă de ierarhi și-au manifestat sprijinul față de mișcarea lui Epifanie Dumenko, unii dintre ei chiar liturghisind împreună cu aceștia, patriarhul nou ales s-a manifestat public, dezaproband schisma ucraineană.

Dintre Bisericile Ortodoxe naționale, cu jurisdicție în țări membre ale structurilor euroatlantice și cu populație majoritar ortodoxă, Biserica Ortodoxă Română este singura care nu s-a pronunțat, încă, în favoarea structurii bisericești din Ucraina. Rămâne enigmatică, totuși, slujirea Episcopului Siluan al Eparhiei Române din Ungaria cu unul dintre "autocefalii ucrainieni", în septembrie 2023, cu ocazia vizitei la Budapesta a Patriarhului Ecumenic.

Clerul ortodox și activitatea politică

În comunicatele lansate în spațiul public, precum și în luările de poziție ale purtătorilor ei de cuvânt, Patriarhia Română a specificat că membrilor clerului le este interzis să facă politică, hotărârile sinodale întemeindu-se pe anumite canoane¹⁴ din vechime. Invocarea acestor prevederi canonice este unilaterală și total desprinsă de contextul istoric. Primii care cad direct sub incidența acestor hotărâri sinodale sunt chiar ierarhii Bisericii, care au emis asemenea texte, întrucât ei sunt demnitari ai Statului Român, recunoscuți prin decret prezidențial și remunerați în consecință. Spre deosebire de preoții din parohii, care primesc, prin Secretariatul de Stat pentru Culte, un ajutor pentru completarea salariului, membrii Sfântului Sinod își încasează onorariile integral de la Stat, respectându-se, în cazul lor, grila înalților funcționari publici. De asemenea, ierarhii BOR refuză să se pensioneze la limită de vârstă, așa cum specifică legislația în domeniu, marcându-și eficiența discursului politic și prin faptul că cei mai mulți dintre ei se autodeclară demnitari pe viață. Așadar, interdicțiile Sfântului Sinod nu-i privește pe acești demnitari cu bărbii, care-au îmbrățișat, sub jurământ, "viața pustnicească", tradusă, în cazul lor, prin reședințe de lux, limuzine, protocol, secretari, consilieri, bucătari, menajere, adică un întreg echipaj, subvenționat de la Bugetul de Stat, ci îi vizează direct pe preoții din parohii, bărbați cu familii, slujitori ai lui Hristos în cetate. Acestora le este amputat dreptul constituțional de a candida pentru o funcție publică de către cei care și-au asigurat "dregătoria" pe viață.

Cu toate acestea, spațiul public abundă de articole de presă și înregistrări în mediul online cu ierarhi și preoți implicați direct în campaniile electorale, de partea anumitor partide, sau susținând, nominal, anumiți candidați. Însuși Patriarhul și-a asociat, adesea, imaginea cu politicienii de prim rang, cu evidentul scop de a-și face cunoscute, prin asemenea gesturi, preferințele politice. În diferite zone ale țării, au existat preoți care-au primit "binecuvântarea Chiriarhului" pentru a candida, semn clar că drepturile și

¹⁴ 6 Apostolic, 7 Sinodul IV Ecumenic, 10 Sinodul VII Ecumenic, 11 Sinodul local Cartagina

libertățile garantate de Constituție pot fi, totuși, restrânse de un act cu parfum sacramental, prin care voința călugărului demnitar poate abuza nu doar disciplina canonică a Bisericii, ci îi este la îndemână chiar să anuleze rânduri întregi din Constituția României.

Lipsa unei înțelegeri mature a momentului istoric în care se află omenirea și strategia precară de a aborda politica Statului ne înfățișează Biserica Ortodoxă Română ca pe un perdant în luptele esențiale, care-au antrenat societatea românească în ultimii șapte ani. Într-o chestiune fundamentală – căsătoria între bărbat și femeie! – BOR nu avea voie să îngăduie organizarea unui Referendum, în condiții dezavantajoase. Asocierea cu imaginea unui politician corupt, lipsa de claritate a întrebărilor, cvorumul dificil de întrunit la nivelul electoratului român, au făcut ca mustața unui pesedist să atârne mai greu decât ontologia ființei umane.

În politica internațională, șantajul a fost întotdeauna o armă. Cazurile de homosexualitate din Sinoadele Ortodoxe intimidează vocea Bisericii în războiul ideologic. S-a întâmplat în Grecia, au fost cazuri despre care s-a vorbit și-n presa din Rusia. Biserica Ortodoxă Română, însă, protejează de șapte ani un violator dovedit de Justiție. Faptul că respectivul a fost, cândva, ales episcop, cu unanimitate de voturi, recomandat Statului pentru confirmare, protejat în continuare de membrii Sfântului Sinod, trage puternice semnale de alarmă că glasul Bisericii este acoperit de problemele interne ale ierarhiei superioare.

Președintele și Culte

Pentru ca Biserica Ortodoxă Română să redevină un partener puternic și credibil în reconstrucția morală a Națiunii, stimulând, prin propriul exemplu, toate cultele religioase, e nevoie ca Președintele României să cunoască trăirea Bisericii. Secretariatul de Stat pentru Culte, care, actualmente, funcționează în componența Secretariatului General al Guvernului, trebuie să fie preluat de Președinția României, iar Șeful Statului să se asigure că demnitarul din fruntea acestui departament nu este numit prin jocuri politice meschine, nici prin intervenția directă a Patriarhului, care, în prezent, îi și coordonează, de facto, activitatea.

Republica Moldova și românii din Ucraina

Războiul și dezordinea la nivel geopolitic au creat, paradoxal, contextul unei apropieri, greu de anticipat în ultimii 80 de ani, cu românii aflați la Estul și Nordul granițelor, în teritoriile care-au aparținut, cândva, României Mari. Cu toate acestea, Constituția Republicii Moldova, *Tratatul* din 1997, *cu privire la relațiile de bună vecinătate și*

cooperare între România și Ucraina, Constituția Ucrainei, Dreptul Internațional, la care se adaugă barierele încă neclare ale mentalităților separate de granițele unui fost Imperiu, sunt motivele care limitează foarte mult orice încercare guvernamentală de apropiere cu românii din aceste ținuturi.

Preluând coordonarea SSC-ului și ICR-ului, Președintele României poate construi o strategie viabilă pentru a crea o unitate spirituală și culturală, reparând greșelile catastrofale făcute de diplomația românească și de Biserica Ortodoxă Română, în ultimii 34 de ani.

În primul rând, Patriarhia Română trebuie să reconsidere, contextual, Mitropolia Basarabiei și să renunțe la nou-înființata *Biserică Ortodoxă Română din Ucraina*, întrucât entitățile bisericești aflate în legătură cu Patriarhia Moscovei cuprind majoritatea credincioșilor și sunt bine organizate. De asemenea, ierarhii, preoții și enoriașii acestor structuri au cetățenie română sau întrunesc condițiile prevăzute de lege pentru a o dobândi.

BOR trebuie să privească spre ortodocșii acelor teritorii în ansamblu, adică *Biserica lui Hristos din Moldova, Biserica lui Hristos din Bucovina*, de care ne leagă nu doar aceeași limbă, ci și frățietatea etnică, iar Președintele să afirme identitatea românească și locul acelora în trupul Națiunii Române.

Este nevoie de o acțiune inteligentă și susținută logistic pentru a îndeplini acest deziderat, iar demersurile presupun, inclusiv, negocieri cu Patriarhia Moscovei și cu Ministerul Afacerilor Externe al Federației Ruse.

Președintele iertării

Un lider de țară, independent de partidele politice, echidistant față de orice interese de grup, treaz în conștiința națională, năzuind să reconstruiască zidurile surpate ale demnității acestui neam, are datoria de a fi iertător nu doar față de adversarii săi politici, care apar inevitabil, ci, mai ales, față de cei vulnerabili. Să grațieze mame, tați, care-au greșit, constrânși fiind de viața grea din România. Pe-aceștia, constatându-le căința și dorința de îndreptare – desigur, nu în cazuri de crime, violuri sau alte delikte grave – să-i grațieze cu inimă bună, în interesul familiilor care formează acest popor.

În schimb, să nu beneficieze de grațiere politicienii sau demnitarii corupți.

În același timp, Președintele are menirea de a îndemna la un exercițiu de iertare generală în societatea românească, de împăcare cu bagajul emoțional al trecutului, incluzând în acesta ideologii care-au urât chipul veacului, trădări, corupție, neîmpliniri și suferințe datorate factorului uman aflat în responsabilități publice. E nevoie de această alinare în conștiința națională, răscolită de o permanentă sete de răzbunare. O împăcare cu noi înșine, cu trecutul nostru, reprezintă o revigorare a *thymosului* și șansa înțelegerii greșelilor din urmă.

